

ראשי פרקים לשיחה עם זימי אודות תפקיד המחנך

ד"ר אביבה סלע, מרצה באורנים – המכללה האקדמית לחינוך

...קשה מאוד, אבל גם גדול מאוד תפקידו של המורה בתור מחנך, גדול הרבה יותר מאשר בתור מלמד תורה ודעת. המורה המחנך, אם לציירו לנו באותה הצורה שתפקידו דורש את זה, צריך קודם כל להיות פילוסוף, בעל השקפת-עולם שלמה **משלו**, כלומר בטרם בואו לחנך אדם, הוא צריך לדעת את האדם, ואין אדם יודע את האדם אלא מתוך האדם שבו בעצמו, מתוך העולם אשר בלבו. הוא צריך להיות בן הטבע, שהרי תפקידו לחנך את האדם לא רק בתור פרודוקט חברותי ולאומי, כי אם בעיקר, בראש וראשונה בתור חזיון קוסמי, שהרי בשביל האדם – בנידון דידן בשביל המתחנך – אין כל העולם אלא בו בעצמו. **החינוך אינו נלמד על פי ספרים או על פי תורה שבעל פה, כי המחנך בעצמו צריך להיות הספר או התמונה החיה, כלומר החניך צריך לראות מאליו, בלי כל הערה מצד המחנך, מה שהמחנך יצר ויוצר מעצמו, מתוך תכונת נפשו, בשביל שהוא, החניך, יבוא לידי הכרה, כי גם הוא צריך ויכול ליצור מעצמו דבר-מה, ובשביל שיבקש וימצא מהו הדבר שהוא יכול ליצור מעצמו, מתוך תכונת נפשו הוא.** לפיכך צריך המחנך להיות אדם חי, אדם, שחיוו הם יצירה שאינה פוסקת. מובן, כי לא כל מורה מחנך יוכל להגיע למעלה כזאת, אבל כל מורה מחנך צריך, כמדומני, לשאוף לזה. צריך לראות בזה אידיאל של מורה מחנך. (א.ד. גורדון, 1913)

1. הרקע שלי כמחנכת בחטיבה עליונה, כמכשירת מחנכות במכללת אורנים וכחוקרת של הידע המיוחד למחנכות כיתה.

2. "כל מורה הוא מחנך" - מתי ובאילו הקשרים?

3. **תפקיד המחנכת בתיכון החילוני בישראל:**

להצמיח את האישיות המוסרית של חניכיה

להצמיח אנשים אמפטיים דואגים לזולתם

להעצים את חניכיה כאינדיבידואלים וכחברים בקהילה

להצמיח חברים בקהילה ואזרחים במדינה, קשובים ודיאלוגיים, לוקחי אחריות ובקורתיים.

4. **מאפייני דמות המחנכת:**

רואה עצמה כאינטלקטואלית משנה מציאות

אוטונומית

אמפטית ואסרטיבית, קשובה ודיאלוגית

רחבת אופקים ובעלת חשיבה בקורתית

בעלת יכולת עבודה בצוות

בעלת יכולת לגייס הורים כמשאב לכיתה

5. **תנאים הכרחיים לעבודת המחנכת:**

תמיכה מצד המנהלת

שיתוף מצד הצוות המקצועי של כיתה.